

Muutoksia hallintosääntöön

Kaupunginhallitus 27.05.2024 § 175
761/00.01.01/2022

Valmistelijat / lisätiedot:

kaupunginlakimies Vesa Toivanen
puh. 044 718 2041
etunimi.sukunimi(at)kuopio.fi

Päätösehdotus

kaupunginjohtaja Soile Lahti

Kaupunginhallitus ehdottaa kaupunginvaltuustolle, että hallintosääntöä muutetaan 1.7.2024 lukien liitteiden 1 ja 2 mukaisesti.

Päätös

Kaupunginhallitus hyväksyi yksimielisesti kaupunginjohtajan päätösehdotuksen.

Selostus

Kaupunkirakennelautakunta 10.4.2024 § 54

Kaupunginhallitus ehdottaa kaupunginvaltuustolle, että hallintosääntöä muutetaan 1.7.2024 lukien liitteiden 1 ja 2 mukaisesti.

Muutosesityksen perustelut

Hallintosäännön muutosten tavoitteena on selkeyttää kaupunkisuunnittelun vastualueen toimivaltaa ja päivittää hallintosääntö vastaamaan lakiuudistuksia.

Kaupunkisuunnittelun vastualueen organisaatio muutettiin vuonna 2023. Muutoksen yhteydessä ei tehty laajempaa hallintosäännön päivitystä. Nykyisessä organisaatiossa strateginen maankäyttö -yksikkö toimii kaupunkirakennelautakunnan alaisuudessa. Organisaation rakenteesta poiketen on kuitenkin noudatettu aikaisempaan organisaatioon perustuvaa käytäntöä, jonka mukaan strategisen maankäytön asioita on osin viety suoraan kaupunginhallituksen käsittelyyn. Hallintosäännön muutoksen tavoitteena on selkiyttää käytäntö niin, että lähtökohtaisesti kaikki kaupunkisuunnittelun yksiköiden asiat käsitellään kaupunkirakennelautakunnassa.

Muutoksilla varaudutaan maankäyttö- ja rakennuslain (MRL) uudistukseen, jossa laki hajoitetaan useampaan erilliseen lakiin. Maankäyttö- ja rakennuslain kokonaisuudistus käynnistettiin keväällä 2018. Eduskunta hyväksyi uuden rakentamislain 1.3.2023. Rakentamislaki tulee voimaan 1.1.2025 ja maankäyttö- ja rakennuslain nimi muuttuu samalla alueidenkäyttölainsiksi. Maankäyttö- ja rakennuslain alueidenkäyttöä koskeviin säännöksiin ei tässä yhteydessä digitalisaatiota koskevia muutoksia lukuun ottamatta tehty sisällöllisiä muutoksia. Alueidenkäytön digitalisaatiota koskeva maankäyttö- ja rakennuslain muutos on tullut voimaan 1.1.2024.

Joukkoliikennelautakunnan toimivaltaa koskevat muutokset perustuvat niinkään lakimuutoksiin ja siihen, että matkojenyhdistelykeskus (MYK) on siirretty Sansia Oy:n vastuulle.

27 § Kaupunginhallituksen tehtävät ja ratkaisovalta

Kaupunginhallitukselle esitetään uutta alapykälää, joka koskee kaupunkistrategiaa toteuttavien merkittävien maankäyttöä, kaavoitusta ja rakentamista ohjaavien ohjelmien, suunnitelmien ja ohjeistuksien hyväksymistä. Nykyisellään poikkihallinnollisten maankäytön ohjelmien, suunnitelmien ja ohjeistuksien hyväksyminen on ilmaistu hallintosäännössä epäselvästi. Esimerkiksi vuosittain käsiteltävä maankäytön ja asumisen 5-vuotinen toteuttamisohjelma kuuluisi jatkossa tämän alapykälän piiriin. Alapykälä ei koske kaavojen hyväksymistä, joiden toimivallasta on säädetty erikseen.

Yleiskaavojen ohjaaminen ja liikenteen yleisuunnitelmien hyväksyminen esitetään poistettavaksi kaupunginhallitukselta ja siirettäväksi kaupunkirakennelautakunnalle. Strategisen maankäytön yksikkö on organisaatiomuutosten yhteydessä siirretty kaupunginhallituksen suorasta alaisuudesta kaupunkirakennelautakunnan alaisuuteen. Nykyinen menettely on johtanut epäselviin vastuujakoihin, koska yleiskaavat etenevät ilman kaupunkirakennelautakunnan käsittelyä kaupunginhallitukseen, kun taas muut strategisen maankäytön asiat kuuluisivat kaupunkirakennelautakunnan ohjaukseen. Yleiskaavojen ohjaamisen siirtäminen kaupunkirakennelautakunnan alaisuuteen selkeyttää vastuujakoa.

Lisäksi alapykälät 3 ja 9 koskien suunnittelutarveratkaisuja ja yleiskaavapoikkemaisia esitetään siirettäväksi kaupunkirakennelautakunnan alle. Toimivalta lupapäätöksissä on delegoitu toimintasäännössä edelleen yleiskaavapäällikölle. Suunnittelutarveratkaisut ja poikkeamiset olisi pitänyt siirtää kaupunkirakennelautakunnalle samassa yhteydessä, kun strategisen maankäytön yksikkö siirrettiin kaupunkirakennelautakunnan alaisuuteen.

Uutena muutoksena esitetään rakennuskiellon ja toimenpiderajoituksen toimivallan siirtämistä kaupunkirakennelautakunnalle. Rakennuskieltoa käytetään turvaamaan alueen arvojen säilymistä alueella, jolla on käynnissä kaavan muuttaminen. Tilanteessa, jossa alueeseen kohdistuu arvojen menettämisen uhka esimerkiksi purkamisen kautta on vaarana, että käsittely kaupunkirakennelautakunnan kautta kaupunginhallitukseen kestää liian kauan. Luonnoksessa hallituksen esitykseksi rakentamislain muuttamisesta on esimerkiksi esitetty rakentamisluvan käsittelyajaksi kolmea kuukautta, joka entisestään korostaa tarvetta rakennuskiellon nopeammalle käsittelylle.

Asemakaavan ajanmukaisuuden arviointia esitetään jaettavaksi siten, että ajanmukaiseksi toteamisen voisi tehdä lautakunta, kun taas vanhentuneeksi toteaminen jäisi kaupunginhallitukselle. Ajanmukaiseksi toteaminen on luonteeltaan tekninen tarkastelu, jonka jälkeen asemakaava jää voimaan, eikä ajanmukaiseksi toteamisesta ole MRL 60 §:n perusteella mahdollista hakea muutosta. Jos luonnos hallituksen esitykseksi rakentamislain muuttamisesta toteutuu esitetyssä muodossaan, tulee ajanmukaisuuden arviointi pystyä tekemään nykyistä nopeammin, koska kaupunki menettää 20 % lupamaksusta jokaiselta yli menevältä viikolta. Asemakaavan vanhentuneeksi toteamisessa ei ole vastaavaa riskiä, koska asemakaavan toteaminen vanhentuneeksi johtaa rakennuskieltoon. Lautakunnalla on toimintasäännössä mahdollisuus delegoida ajanmukaiseksi toteaminen edelleen kaupunkisuunnittelujohtajan tai asemakaavapäällikön viranhaltijapäätökseksi, jolloin käsittely nopeutuisi vielä enemmän.

31 § Kaupunkirakennelautakunnan erityistehtävät ja ratkaisuvallta

Kaupunkirakennelautakunnalle esitetään siirrettäväksi edellä mainittuja kaupunginhallituksen vastuita. Asema- ja yleiskaavoituksen ohjaaminen on sisällytetty samoihin alapykäliin. Toimivallan siirto selventää kaupunkisuunnittelupalvelujen toimivallan rakennetta. Lisäksi kaupunkirakennelautakunnan tietoisuus yleiskaavojen etenemisestä kasvaa, mikä helpottaa eri kaavatasojen tavoitteiden yhteen sovittamista.

Alapykälä 8 esitetään jaettavaksi kahtia, sillä kohta sisältää asioita, jotka on toimintasäännössä jaettu kaupunkitekniikan ja kaupunkisuunnittelupalvelujen kesken. Alapykälän jakaminen selkeyttää toimivallan edelleen delegoimista.

Alapykälät 16 ja 25 esitetään poistettavaksi. Kohta 16 on muutoilultaan epäselvä ja vastuu asemakaavoituksesta ja tonttijaosta on määritelty muualla hallintosäännössä. Kohta 25 esitetään poistettavaksi, koska asuntolainotuksen osalta kunnalla ei ole enää laissa säädettyjä tehtäviä.

37 § Kuopion kaupunkiseudun joukkoliikennelautakunnan erityistehtävät ja ratkaisuvälit

Joukkoliikennelautakunnan toimivaltaa koskevat muutokset perustuvat lakimuutoksiin ja siihen, että matkojenyhdistelykeskus (MYK) on siirretty Sansia Oy:n vastuulle.

Liite 1

Lähidemokratiajaosto 7.5.2024 § 18

Kaupunginhallitus hyväksyi yksimielisesti kaupunginjohtajan päätösehdotuksen.

Kaupunginhallitus hyväksyi yksimielisesti kaupunginjohtajan päätösehdotuksen.

Muutosesityksen perustelut

Lähidemokratiajaoston tehtävistä säädetään Kuopion kaupungin hallintosäännössä (5 luku 29 §). Lähidemokratiajaoston tehtäviin ehdotetaan muutosta pitäjäraadin jäsenten asettamisesta. Nykyisellään (29 § 2 momentti 1 kohta) lähidemokratiajaosto asettaa pitäjäraadit Pitäjäkokousten tekemien esityksen mukaisesti. Tämä ei anna lähidemokratiajaostolle riittävää päätäntävaltaa pitäjäraadien jäsenten valintaan. Pykälää ehdotetaan muutettavan siten, että lähidemokratiajaosto asettaa pitäjäraadit Pitäjäkokousten tekemien esitysten pohjalta.

Muita muutoksia

Sisäisen tarkastuksen suunnitelma

Poistetaan hallintosäännön 85 §:n 4 kohta (Kaupunginhallituksen sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tehtävät) kaupunginhallituksen tehtävistä:

hyväksyy sisäisen tarkastuksen suunnitelman, johon perustuen arvioidaan riskienhallinta-, valvonta-, johtamis- ja hallintoprosessien tuloksellisuutta

Muutosesityksen perustelut

Hallintosäännön 88 §:n mukaan *sisäistä tarkastusta toteutetaan kaupunginjohtajan hyväksymän tarkastussuunnitelman mukaisesti*. Muutoksella poistetaan säännösten päällekkäisyys.

Kaupunginjohtajan vuosilomien hyväksyminen

Muutetaan hallintosäännön 55 §:n (Virkavapaan ja työloman myöntäminen jne.) 1 ja 2 momentti kuulumaan seuraavasti:

Kaupunginhallituksen puheenjohtaja päättää kaupunginjohtajan vuosilomista, alle kuukauden kestävien virkavapaiden myöntämisestä ja niiden palkallisuudesta, virkamatkoista, koulutukseen osallistumisesta, edustus- ja matkakuluista.

Kaupunginhallitus päättää kaupunginjohtajan muiden virkavapaiden myöntämisestä ja niiden palkallisuudesta, keskeyttämisestä, peruuttamisesta, tarvittavasta sijaisesta sekä muista sijaisuusjärjestelyistä.

Muutosesityksen perustelut

Hallintosäännön 2 §:n mukaan (5 momentti 8 kohta) kaupunginhallituksen puheenjohtaja toimii kaupunginjohtajan henkilöstöhallinnollisena esihenkilönä. Muutoksella vahvistetaan nykyinen käytäntö vuosilomien myöntämisen osalta. Kaupunginjohtaja myöntää puolestaan apulaiskaupunginjohtajien vuosilomat.

Yhtiöjärjestysmuutosten hyväksyminen

Muutetaan hallintosäännön 27 §:n 2 momentin 43 kohta (Kaupunginhallituksen tehtävät ja ratkaisovalta) kuulumaan seuraavasti (poistettava sana ylivivattuna):

hyväksyä ~~yhtiöjärjestyksen~~, perussopimuksen, osakassopimuksen tai vastaavan sopimuksen muutokset muulloin kuin yhteisöä perustettaessa

Muutosesityksen perustelut

Kaupunginhallituksen omistajaohjausjaoston tehtävänä (28 §:n 2 momentin 3 kohta) on mm. ”päättää kaupungin kannanotoista yhtiökokouksissa ja muissa vastaavissa kokouksissa käsiteltäviin merkittäviin asioihin...”

Yhtiöjärjestyksen muutoksista päätetään yhtiökokouksissa, joten yhtiöjärjestyksen muutosta koskevien kannanottojen osalta päätösvalta on omistajaohjausjaostolla. Perus- ja osakassopimukset ovat puolestaan sopimuksia, joissa kaupunki on osapuolena, joten niitä koskevista muutoksista on tarkoituksenmukaista päättää edelleen kaupunginhallituksessa. Muutoksella selkeytetään toimielinten välistä tehtäväjako.

Joukkoliikennelautakunnan tehtävän täsmentäminen

Muutetaan 37 §:n 1 momentissa mainitut lakiviittaukset vastaamaan nykyistä lainsäädäntöä.

Liite 2

Liitteet

761/20

761/20